

PROGRAMMA VAN TOETSING ONDERBOUW (PTO)

Schooljaar 2023-2024
havo 3

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Toetsprotocol onderbouw	4
Aardrijkskunde.....	7
Bedrijfseconomie	8
Biologie.....	9
Duits	10
Economie	11
Engels	12
Frans.....	13
Geschiedenis.....	14
Informatica	15
Kunst beeldende vormgeving.....	16
Lichamelijke opvoeding	17
Maatschappijwetenschappen	18
Muziek.....	19
Natuur- en scheikunde.....	20
Nederlands	21
Wiskunde.....	22

Inleiding

Voor je ligt het PTO-boekje van schooljaar 2023-2024. Je vindt hierin het toetsprotocol voor de onderbouw. In dit protocol kun je alle regels met betrekking tot toetsen terugvinden. Tevens vind je een overzicht van alle toetsen en opdrachten die je dit jaar zult krijgen met de daarbij behorende weging. Op deze manier weet je precies wat je dit schooljaar te wachten staat en uit welke cijfers je eindcijfer is opgebouwd. Dit eindcijfer is bepalend voor de overgang. De bevorderingsnormen vind je terug in de jaargids.

Ik wens je een succesvol schooljaar toe!

Ies Goedbloed
Afdelingsleider onderbouw

Toetsprotocol onderbouw

Klas 1 wenperiode

- In de eerste wordt elk vak geacht te starten met een proef-SO: deze telt dus niet mee. Daarna gaan alle cijfers meetellen.

Toetsweek

- In havo 3 hebben we aan het einde van blok 3 en aan het einde van het schooljaar een proefwerkweek (voor leerjaar 4, 5 en 6 wordt ieder blok afgesloten met een proefwerkweek).

Proefwerk/SO-rooster en maximum aantal toetsen

- De proefwerken en SO's van de vakken worden door de secties ingevuld op het toetsrooster. Daarnaast dient magister te worden ingevuld.
- Leerlingen uit de onderbouw hebben nooit meer dan één proefwerk per dag en maximaal drie proefwerken per week.
- Leerlingen uit de onderbouw hebben nooit meer dan één SO per dag en maximaal vier SO's per week.
- Leerlingen uit de onderbouw hebben maximaal één toets waarvoor ze moeten leren per dag.

Planning

- Secties werken met een planning, opgeschreven in een PTO: Programma voor Toetsing Onderbouw.
- De schoolleiding heeft te allen tijde het recht om af te wijken van het PTO.
- Secties maken afspraken over de normering van de vragen/antwoorden.

Voortschrijdend gemiddelde

- Gedurende het schooljaar werken we met een voortschrijdend gemiddelde.

Proefwerken

- Proefwerken worden minimaal twee weken van tevoren opgegeven (zowel mondeling als in magister).
- Proefwerken moeten binnen twee weken nagekeken en met de klas besproken zijn. Dan moeten de cijfers ook in Magister zijn ingevoerd.
- De weging van een proefwerk is 2, 3, 4 of 6 maal.
- De weging doet recht aan de hoeveelheid leer-/lesstof.
- In de week vóór de toetsweek mogen geen proefwerken gegeven worden.

Schriftelijke overhoringen (SO's)

- SO's worden minimaal een week van tevoren opgegeven (zowel mondeling als in magister).
- SO's moeten binnen twee weken nagekeken en met de klas besproken zijn. Dan moeten de cijfers ook in Magister zijn ingevoerd.
- Een overhoring moet zijn nagekeken en met een klas besproken vóór een volgend proefwerk, als de stof hiervan ook deel uitmaakt van dat proefwerk.
- De weging van een overhoring voor het rapport is 1, 2 of 3 maal.
- In de week vóór de toetsweek mogen geen SO's gegeven worden.

Huiswerkoverhoringen

- Een huiswerkoverhoring heeft alleen betrekking op de stof die als huiswerk voor die les is opgegeven.
- Een huiswerkoverhoring hoeft niet van tevoren door de docent te worden opgegeven.
- Een huiswerkoverhoring duurt nooit langer dan 20 minuten.
- Huiswerkoverhoringen moeten één week later zijn nagekeken en met de klas zijn besproken.
- De weging van een huiswerkoverhoring voor het rapport is 1 maal.

Onregelmatigheden tijdens afname van toetsen en schriftelijke overhoringen

- Als een leerling ongeoorloofde hulpmiddelen, informatiebronnen of samenwerking toepast, is er sprake van fraude. De docent kan de toets meteen innemen. De docent overlegt met de afdelingsleider wat de maatregel is. Een maatregel kan zijn dat het cijfer 1 toegekend wordt. De docent deelt de maatregel aan de leerling mee.

Projecten, werkstukken, presentaties, lees- & luistertoetsen

- Dienen minimaal twee weken van tevoren mondeling en in Magister te worden aangekondigd. Deze tellen niet mee bij het maximum te geven proefwerken/SO's.
- De weging van een project, werkstuk of presentatie voor het rapport is afhankelijk van de omvang van de opdracht.

Inhalen

- Als een leerling een toets mist door ziekte of een medische afspraak moet dit van tevoren gemeld zijn door een van de ouders of verzorgers.
- Bij een geoorloofd gemiste toets, heeft de leerling recht op een inhaaltoets. De inhaaltoets moet uiterlijk twee weken nadat de leerling weer op school is, zijn ingehaald.
- Als de toets niet binnen twee weken is ingehaald, wordt het cijfer een 1.
- De leerling zoekt de docent op om een afspraak te maken voor het inhalen van de toets. Het inhalen kan plaatsvinden op een gemeenschappelijk inhaalmoment, tijdens een les of na schooltijd. De docent bepaalt dit.
- Bij een ongeoorloofd gemiste toets wordt het cijfer 1 ingevoerd.

Herkansen

- Na de laatste toetsweek zijn er maximaal twee herkansingen voor de leerlingen die kansrijk zijn. Kansrijk betekent dat je nog kunt overgaan, kunt opstromen naar het vwo of een gewenst profiel kunt halen.
- Per vak mag maximaal 1 herkansing worden gemaakt.
- In het PTO staat wat de herkansing per vak inhoudt.
- Toetsen/opdrachten waarbij fraude is gepleegd, kunnen niet herkanst worden.

Aardrijkskunde

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
BLOK 1 t/m 3		
PO Waterweek	PO	1
PW H1	PW	3
PW H2	PW	3
PW H3	PW	3
PW H4	PW	3
SO H5	SO	2
BLOK 4		
Eindproject Deel 1	PO	3
Eindproject Deel 2	PO	3
Herkansingsregeling: Alle SO's en proefwerken zijn herkansbaar, behalve topo of PO's.		

Bedrijfseconomie

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
BLOK 4		
Eerste balans	SO	2
Persoonlijke financiële zelfredzaamheid	PW	4
Herkansingsregeling: Proefwerk uit de toetsweek is herkansbaar (digitale boekje Geldzaken - Hoofdstuk consumptief krediet, hypotheek en sparen).		

Biologie

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
BLOK 1 t/m 3		
Thema 6 Ecologie	SO	2
Waterproject	PO	2
Thema 7 Mens en Milieu	PO-Presentatie	2
Thema 6 en 7	PW	6
Thema 1 Verbranding en ademhaling	PW	6
Thema 5 Erfelijkheid	PW	6
BLOK 4		
Vervroegd profileren havo	PO	2
Vervroegd profileren havo	PO	2
Herkansingsregeling: Alle PW's en SO's zijn herkansbaar (nieuwe toets, zelfde stof). Practica en PO's zijn niet herkansbaar.		

Duits

Stofaanduiding H3	Toetsvorm	Weging
BLOK 1 t/m 3		
PW Kapitel 8 + Grammatik Kapitel 6 en 10	PW	4
PW Kapitel 7 + Grammatik Kapitel 9	PW	4
PW Kapitel 1	PW	4
PW Kapitel 2	PW	4
Boektoets	SO	2
Vaardigheidentoets (inclusief MO)	PW incl MO	4
BLOK 4		
PW Kapitel 4 + basiswoordenlijst 3havo	PW	4
Toetsweek: PW Kapitel 6 + alles van de naamvallen van dit jaar	PW	4
Herkansingsregeling: Een overzichtstoets van alle behandelde grammatica en een leesdeel. Deze toets vervangt een toets naar keuze.		

Economie

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
BLOK 1 t/m 3		
Budgetlijn, begroting	HO	1
Ruilproject	PO	2
Budget, begroting en rekenen	PW	4
Omzet, reclame, ondernemen	PW	4
Vraag en aanbod	SO	1
Vraag en aanbod en de EU	PW	4
BLOK 4		
Basis economie voor bovenbouw	SO	2
Crisis + rekonomie	PW	4
Herkansingsregeling: Proefwerk H2.4 t/m H2.6 en H6.4 t/m H6.6 vervangt een cijfer naar keuze. Mocht een leerling een herkansing gebruiken voor een economie toets uit blok 1, 2 of 3, dan krijgt de leerling een toets over Vraag en aanbod en de EU. Deze vervangt een cijfer naar keuze.		

Engels

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
H1	PW	4
Leestoets 1	PW	4
H2	PW	4
Leestoets 2	PW	4
Luistertoets 1	PW	4
H3 Toetsweek H1-H3	PW	4
Boektoets	PW	4
Luistertoets 2		
Eindtoets: leestoets 3	PW	4
Herkansingsregeling: Nieuwe overzichtstoets H1 t/m H4 vervangt een cijfer naar keuze.		

Frans

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
BLOK 1 t/m 3		
PW 1	PW	4
PW 2	PW	4
Luistertoets 1	SO	2
PW 3	PW	4
Leestoets 1	PW	4
PW 4	PW	4
BLOK 4		
PW 5	PW	4
Leestoets 2	PW	4
Herkansingsregeling: Een nieuwe toets over de laatste twee hoofdstukken die behandeld zijn in het betreffende leerjaar. Het cijfer van die toets komt dan in de plaats van een onvoldoende op een toets naar keuze.		

Geschiedenis

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
BLOK 1 t/m 3		
H1	PW	4
H2	PW	4
H3	PW	4
H4	PW	4
BLOK 4		
Project	PO	4
Tijdvak 9 en 10	PW	4
Herkansingsregeling: Alle PW's zijn herkansbaar.		

Informatica

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
BLOK 4		
PO 1	PO	4
Toets toetsweek	PW	4
Herkansingsregeling: Proefwerk uit de toetsweek is herkansbaar.		

Kunst beeldende vormgeving

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
BLOK 1 t/m 3		
Thema 1 Surrealisme		
1.1 Surrealisme 1	PO	4
1.2 Surrealisme 2	PO	6
Kunstbeschouwen		
Kunstbeschouwing 1 in de krant	HO	2
Thema 2 Stop Motion		
2.1 Stop Motion 1	PO	2
2.2 Stop Motion 2	PO	4
Thema 3 Expressionisme		
3.1 Expressionisme 1	PO	4
3.2 Expressionisme 2	PO	4
Overig		
Gedrag, werkhouding, schoonmaken	PO	2
BLOK 4		
Thema 4 Modernisme		
4.1 Modernisme 1	PO	4
4.2 Modernisme 2	PO	4
4.3 Kunstbegrippen Modernisme	PW	4
Herkansingsregeling: Alle opdrachten zijn herkansbaar.		

Lichamelijke opvoeding

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
Activiteit 1: Turnen/hws	PO	1
Activiteit 2: Badminton	PO	1
Algemene Bewegingsvaardigheden	PO	1
Inzet, Gedrag, Samenwerken	PO	4
Activiteit 3: Freerunnen	PO	1
Activiteit 4: Lesgeven	PO	1
Algemene Bewegingsvaardigheden	PO	1
Inzet, Gedrag, Samenwerken	PO	4
Activiteit 5: Flagfootball	PO	1
Algemene Bewegingsvaardigheden	PO	1
Inzet, Gedrag, Samenwerken	PO	4
Algemene Bewegingsvaardigheden	PO	1
Inzet, Gedrag, Samenwerken	PO	4
Herkansingsregeling: Niet herkansbaar.		

Maatschappijwetenschappen

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
BLOK 4		
Interviewopdracht	PO	1
Presentatie	PO	1
PW toetsweek	PW	2
Herkansingsregeling: Het proefwerk is herkansbaar.		

Muziek

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
Cover	PO	1
Reggae	PO	1
Kerst	PO	1
Songwriting	PO	1
Akkoordenopdracht	PO	1
Podcast	PO	1
Garageband	PO	1
Herkansingsregeling: Een nieuwe opdracht vervangt een cijfer naar keuze.		

Natuur- en scheikunde

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
BLOK 1 t/m 3		
Natuurkunde		
Practicum H2 en H4	PO	2
Proefwerk H2 en H4	PW	4
Practicum H1	PO	2
Proefwerk H1	PW	4
Practicum H3	PO	2
Proefwerk H3	PW	4
Scheikunde		
Waterweek	PO	2
Practicum H1 en H2	PO	2
Proefwerk H1 en H2	PW	4
Proefwerk H3	PW	4
Practicum H3 en H4	PO	2
Proefwerk H4	PW	4
BLOK 4: natuurkunde		
Practicum H2	PO	2
Practicum H5	PO	2
Proefwerk H5	PW	4
Proefwerk H5 en H6	PW	4
BLOK 4: scheikunde		
Practicum H5	PO	2
Proefwerk H5	PW	4
Practicum H7	PO	2
Proefwerk H7 en H8	PW	4
Herkansingsregeling: Toets over H3 (natuurkunde) of H5 (scheikunde), vervangt een cijfer naar keuze.		

Nederlands

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
Lezen	SO	2
Spelling	SO	3
Grammatica	SO	3
Mondeling	PO	2
Dossier I	PO	2
Dossier II	PO	2
Lezen	PW	4
Herkansingsregeling: Een combinatie-toets van lezen, spelling en grammatica vervangt een cijfer naar keuze.		

Wiskunde

Stofaanduiding	Toetsvorm	Weging
BLOK 1 t/m 3		
H1	PW	4
H3	PW	4
H2	PW	4
H5	PW	4
H8	PW	4
BLOK 4: wiskunde A		
H4	PW	4
H9	PW	4
BLOK 4: wiskunde B		
H6	PW	4
Algebra	PW	6
H7	PW	4
Herkansingsregeling: Alle proefwerken zijn herkansbaar.		